

Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Arasında 20 Ocak 1972 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesine Ek Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 12.9.1984 Sayı : 18513)

Kanun No.
3043

Kabul Tarihi :
4 . 9 . 1984

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti arasında 20 Ocak 1972 tarihinde imzalanan Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesine ek olarak 3 Şubat 1984 tarihinde imzalanan Ek Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE FRANSA CUMHURİYETİ ARASINDA 20 OCAK 1972 TARİHİNDE İMZALANAN SOSYAL GÜVENLİK GENEL SÖZLEŞMESİNE EK SÖZLEŞME

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
ve
Fransa Cumhuriyeti Hükümeti,

İki devletten birinin diğer devlette halen çalışmakta olan veya evvelce çalışmış olan işçilerinin haklarını, özellikle her iki devletin sosyal güvenlik mevzuatlarında yer alan yeni hükümlerle Sözleşme arasında uyum sağlamak suretiyle, en iyi şekilde güvence altına almayı arzu ederek, aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

MADDE 1

Sözleşmenin 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Madde 3. — Bu Sözleşme hükümlerinin uygulanacağı sahalardan şunlardır :

— Fransa bakımından: Fransa Cumhuriyetinin Avrupadaki illeri ve deniz aşırı illeri.

(Gerisi değişmemiştir)

MADDE 2

Sözleşmenin 4 üncü maddesinin 1 inci paragrafının I/d bendinde belirtilen aile yardımlarına ilişkin Fransız mevzuatının analık tahsisatı ile ilgili istisnası kaldırılmıştır. Bu sonuncu hüküm bundan böyle aşağıdaki şekilde olacaktır:

«d/ Aile yardımlarına ilişkin mevzuat».

MADDE 3

Sözleşmenin 10 uncu maddesinin ikinci bendindeki «bir aydan fazla bir süre» ibaresi yerine bundan böyle «altı aydan fazla bir süre» ibaresi getirilmiştir.

MADDE 4

Sözleşmenin 17 nci maddesi kaldırılmış ve aşağıda'ki şekilde değiştirilmiştir:

«Madde 17. —

1. İki memlekette geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi suretiyle yaşlılık aylığı bağlanmış olan bir kimse, hastalık ve analık sigortaları sağlık (tedavi) yardımlarına hak kazanır ve hak kazandırır.

Anılan yardımlar, aylık alan kimseye ve bu kimsenin aile bireyelerine, bu kimsenin ikamet etmekte olduğu âkit tarafın kurumu tarafından, yalnız bu ülke mevzuatına göre aylık bağlanmış gibi, sağlanır.

Söz konusu yardımların masrafları da bu sonuncu kuruma aittir.

2. Fransa'dan ve Türkiye'den ayrı ayrı bağlanmış iki yaşlılık aylığı almakta olan kimse, hastalık ve analık sigortaları sağlık (tedavi) yardımlarından kendisi ve aile bireyleri için, ikamet etmekte olduğu devlet mevzuatının gerektirdiği koşullar dahilinde ve yükümlülüğü bu devletin kurumuna ait olmak üzere, yararlanır.

3. Âkit taraflardan yalnız birinin mevzuatına göre bir yaşlılık aylığı veya bir malullük aylığı veya bir iş kazası geliri almakta olan kimse, diğer devletin ülkesinde ikamet ettiğinde, hastalık ve analık sigortaları sağlık (tedavi) yardımlarına hak kazanır ve hak kazandırır.

Anılan yardımlar, aylık alan veya gelir alan kimseye ve bu kimsenin aile bireyelerine, bu kimsenin ülkesinde ikamet etmekte olduğu devletin kurumunca aylık veya gelir bu sonuncu devlet mevzuatına göre bağlanmış gibi sağlanır.

Anılan yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığı, aylık veya geliri ödeyen kurumca uygulanan mevzuata göre belirlenir.

Yardımların kapsamı, süresi ve sağlanma şekli, aylık veya geliri almakta olan kimsenin ikamet etmekte olduğu ülke mevzuatına göre belirlenir. Söz konusu yardımların masrafları aylık veya geliri ödeyen tarafın sosyal güvenlik kurumuna aittir. Bu kurum, aylık veya gelir alan kimsenin ikamet ettiği memleketin kurumuna, yardım masraflarının dörtte üçünü, götürü bir tutar üzerinden ve İdarî Anlaşma'da tespit edilmiş usullerle öder.»

MADDE 5

Sözleşmenin 22 - 27 nci maddeleri kaldırılmış ve aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Madde 22. —

Fransız veya Türk ücretli işçi çalışma süresinde, birbirini izleyen zamanlarda veya münavebe ile, âkit tarafların herbirinde bu memleketlerin yaşlılık sigortası hakkındaki bir veya birden fazla mevzuatına tabi olmuşa, yardımlardan aşağıdaki koşullar dahilinde yararlanır:

I) İlgili kimsenin yardımlara hak kazanmak için bu devletlerden her birinin mevzuatının gerektirdiği koşulları yerine getirmesi halinde, her âkit taraf yetkili kurumu, yardım miktarını, uyguladığı mevzuat gereğince geçmiş sigortalılık sürelerini nazara alarak belirler.

II) İlgili kimsenin ulusal mevzuatlardan biri veya diğerinin gerektirdiği sigortalılık süresi koşulunu yerine getirmemesi halinde, bu kimsenin anılan mevzuatları uygulayan kurumlardan talep edebileceği yardımlar, aşağıdaki kurallara göre bağlanır:

A — Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi.

Her iki âkit tarafın mevzuatına göre geçmiş sigortalılık süreleri ve sigortalılık sürelerine muadil olarak tanınmış süreler, aynı zamana rastlamamak kaydıyla, yardım hakkının belirlenmesinde, bu hakkın devamında veya yeniden kazanılmasında birleştirilir.

B — Yardımın bağlanması

1. Her memleketin yetkili kurumu, yukarıda belirtildiği şekilde birleştirilen süreleri nazara alarak, kendi mevzuatına göre, ilgili kimsenin yardıma hak kazanmak için bu mevzuatın gerektirdiği koşulları yerine getirip getirmediğini belirler.

2. Yardım hakkı doğuyorsa, her memleketin yetkili kurumu, bu maddenin (A) paragrafında belirtilen kurallara göre birleştirilen sigortalılık süreleriyle bu sürelere muadil olarak tanınan sürelerin tamamı yalnız kendi mevzuatına göre geçseydi sigortalının hak kazanacağı yardım ne olacak idiyse bu yardımı nazarı olarak tespit eder.

3. Her memleketin yetkili kurumu tarafından ilgili kimseye fiilen ödenmesi gereken yardım - yukarıdaki bentte öngörülen yardım miktarı, kurumun kendi mevzuatına göre geçmiş sigortalılık süreleriyle muadili sürelerin toplamına her iki memlekette geçen sürelerin toplamına oranı tutarında azaltılmak suretiyle - belirlenir.

III) Her iki memlekette birinin mevzuatına göre, yalnız bu mevzuat gereğince geçen süreler nazara alındığında yardım hakkı doğuyorsa, o devletin yetkili kurumu, yardımın miktarını, bu maddenin I inci paragrafında belirtildiği şekilde tespit eder.

Diğer tarafın yetkili kurumu, kendisine ait olan yardımı, II nci paragrafta öngörülen koşullara göre bağlar.

Madde 23. —

22 (II) maddesinin uygulanmasında, sigortalılık sürelerine muadil olarak tanınan süreler, her iki âkit tarafın memleketinde o memleketçe o şekilde kabul edilen sürelerdir.

Bir memleketin mevzuatına göre bir sigortalılık süresine muadil olarak tanınan süre diğer memlekette geçen bir sigortalılık süresi ile aynı zamana rastlıyorsa, bu sonuncu memleketin kurumunca yalnız sigortalılık süresi nazara alınır.

Aynı sürenin hem Fransız mevzuatına hem de Türk mevzuatına göre bir sigortalılık süresine muadil sayılması halinde, anılan süre, ilgili kimsenin bu süreden önce son defa ülkesinde zorunlu olarak sigortalı olduğu memleketin kurumunca nazara alınır.

Madde 24. —

1. 22 (II) maddesinin uygulanmasında, iki memlekette birinin mevzuatı bazı menfaatlerden yararlanmasını sigortalılık sürelerinin sigortalılıkla ilgili özel bir rejime veya özel hükümlere tabi bir meslekte veya işte geçmiş olması koşuluna bağlıyorsa, bu menfaatlerden yararlanmak için, yalnız, diğer memleketin özel rejimine veya özel hükümlerine tabi olarak geçirilen süreler nazara alınır.

2. İki memlekette birinin mevzuatında söz konusu meslek veya iş için özel bir rejim veya özel hükümler yoksa dahi anılan meslekte geçirilen sigortalılık süreleri genel rejim yardımlarından yararlanmada nazara alınır.

Madde 25. —

1. Bir âkit tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerinin toplamı bir yıldan az ise, bu memleketin kurumu, yardım hakkının mevzuatına göre yalnız bu süreler gereğince doğması hali hariç, söz konusu süreler için yardım sağlamakla yükümlü değildir. Hak'ın yalnız bu süreler için doğması halinde yardım yalnızca bu sürelere göre kesin olarak bağlanır.

2. Bununla birlikte, bu süreler, diğer âkit tarafın mevzuatına göre, süre birleştirilmesi suretiyle yardım hakkının doğup doğmadığının belirlenmesinde nazara alınabilir.

Madde 26. —

1. İlgili kimse her iki âkit tarafın yaşlılık sigortası mevzuatının gerektirdiği koşulları belirli bir zamanda yerine getirmiyorsa veya her iki taraf mevzuatının gerektirdiği koşulları yerine getiriyor, fakat âkit taraflardan birinin mevzuatına göre, yardım haklarının ertelenmesi konusunda sağlanan olanağı kullanmış bulunuyorsa:

— Anılan kimse iki memlekette birinin mevzuatının gerektirdiği koşulların tamamını yerine getirdiği takdirde bu mevzuat gereğince ödenmesi gereken yaşlılık yardımları, diğer memleket mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerine başvurulmaksızın, 22 (I) maddesindeki koşullar dahilinde hesaplanır.

— Anılan kimse mevzuatlardan birinin gerektirdiği koşulları sigortalılık süresi koşulu hariç yerine getiriyorsa, yaşlılık yardımı, bu takdirde, diğer memleket mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerine başvurularak, 22 (II) maddesindeki koşullar dahilinde hesaplanır.

2. Diğer âkit taraf mevzuatının gerektirdiği koşullar yerine getirilmişse veya sigortalı, âkit taraflardan birinin mevzuatına göre erteletmiş olduğu yardımların bağlanmasını talep ediyorsa, yardımlar birinci âkit taraf mevzuatına göre evvelce sağlanan hakların yeniden tespitine gerek kalmaksızın, 22 nci madde hükümleri uyarınca bağlanır.

Madde 27

1. Bu kısım hükümleri hak sahibi eş ve çocuklara kıyas yoluyla uygulanır.

2. Hak sahipleri aylığının bağlanmasına hak kazandıran ölümün işçiye yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasından önce meydana gelmesi halinde, hak sahip'lerine ödenecek yardımlar 22 nci madde hükümlerine göre bağlanır.

MADDE 6

Sözleşmeye aşağıdaki şekilde bir 30 bis maddesi ilave edilmiştir.

«Madde 30 bis. 5 (1 ve 2) maddesi hükümlerinin istisnası olarak, bu sözleşmenin uygulandığı mevzuatlara göre Fransa'da geçen sigortalılık süreleri, Türkiye'de Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı mevzuatına ve zanaatsal, ticarî, sınaî ve serbest mesleklere Türkiye'de uygulanan sosyal sigortalar mevzuatına göre - bu mevzuatlarda öngörülen malullük, yaşlılık ve hak sahipleri yardımlarına hak kazandırmak üzere - geçen sürelerle birleştirilebilir.»

MADDE 7

Sözleşmenin 31 inci maddesi aşağıdaki hükümlerle tamamlanmıştır:

«Madde 31. — Aile yardımlarının sağlanmasına, işçinin sözleşmenin 11, 12 ve 35 inci maddelerde öngörülen durumlardan birinde bulunması halinde, devam edilir.»

MADDE 8

37 nci maddenin son bendi kaldırılmış ve aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Madde 37. — 35 ve 36 ncı maddeler hükümleri 1 Temmuz 1973 tarihinden sonra Fransa'da tarım mesleğinde bir iş kazasına uğrayan ve ikâmetgâhlarını Türkiye'ye nakleden kimselere uygulanır;

Ancak, Fransa'da tarım iş kazası 1 Temmuz 1973 tarihinden önce meydana gelmişse, para ve sağlık yardımları sorumlu işveren veya onun yerine kaim olan sigorta kuruluşu tarafından sağlanır.»

MADDE 9

Genel Sözleşmenin bu ek sözleşmede belirtilen yeni hükümlerinin uygulanma şekilleri, 16 Mayıs 1973 tarihli Genel İdarî Anlaşmayı değiştiren ve tamamlayan bir Ek İdarî Anlaşma ile, ihtiyaca göre, belirlenir,

MADDE 10

Âkit taraflardan herbiri, bu Ek Sözleşmenin yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal işlemlerin tamamlandığını, diğerine bildirecektir.

Bu Ek Sözleşme, ancak bildirimden sonuncusunun tarihini izleyen ayın birinci gününden itibaren geçerli olacaktır.

Paris'te 3 Şubat 1984 tarihinde iki nüsha olarak ve her iki nüsha aynı derecede geçerli olmak üzere düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Adnan BULAK

Türkiye Cumhuriyetinin Paris Büyükelçisi

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Jean-Paul ANGLES

**Elçi, Yurt Dışındaki Fransızlar ve
Fransa'daki Yabancılar Müdürü**

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Türkiye Büyük Millet Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
3	44	72
4	86	636
6	2	103:104,105,116:119

I - Gerekçeli 94 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Sağlık ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/466